

Szilágyi Ferenc: Petőfi Gyomán

Az 1849. július 31-ikén Segesvárnál elesett költő emlékére

Nyár volt, tüzes, heves
a kasza már szegen
de görbült íve, úgy lehet:
holnapra megint egyenes

Mert jó a hír, és ez a hír gonosz:
Erdély felől reánk tört az orosz,
behívta ellenünk nagy kegyesül
a király; a kasza egyenesül,

mint a derék – – Az izzó ég alatt
a tengeri közt egy szekér haladt,
ekhós; két lova szinte már kidőlve
le-lecsuklik már a szikes, poros földre;

Váltó kéne! Egy torony amoda
a Körös szélén fölfehérlik – Gyoma!
a főtéren a nagy szekér megáll
s róla a szép ifjú fürgén leszáll;

Az ing a nyakán kinyitva, a toll
leng a kalapján, mentéjén zsinór
és indul is már a házba, amelyet

faluházul itt nem oly rég emeletek.

Keresné benn a bírót, a nótárt,
a falu tollát, hogy két kidőlt lovát
leváltassa, hogyha lehet, de menten,
mert neki ott kell lenni

- nem foghatja itt semmi! -

Bemnél, a végső küzdelemben!

Belép, július, szellő se legyint,
a lócán szunnyad a helyi elit;
köszön s elmondja, mint járt a fogat -
kelletlenül a jegyző: - Van irat,

valami papír? - Hát ő előkapja
tishti könyvét s az asztalra lecsapja -
Ugrik a jegyző: - Bí-bí-bíró uram,
tudja-e kend, előttünk hogy ki van?!

Pattanjon talpra már a szunnyadásból
„Talpra magyar” Itt áll Petőfi Sándor!

Szökken a bíró, s az egész elit,
a költőt legott vállra emelik,
szekeréből a jószágot kifogják
s a kocsit maguk az udvarra bevonják

- „Petőfi Sándor?! Nem kettőt, hatot!
s ha kell, akár mindjárt hintót adok!”
kiált a bíró, a szemét törölve
(az álomtól-e, vagy mert kibújt a könnye).

S küldi a kisbírókat máris ki a házból:
pergesse a hírt, amely szinte lángol:
itt a községben a János Vitéz,
s a Nemzeti dal atyja: Petőfi Sándor!

A dobszó pereg s öreg, ifjú, gyerek
a község házában percenél alatt,
- még harangot is kongattat a pap - ,
s fán ül, kinek helye lenni nem akadt.

Kilép a költő, ingben, az atilláját
ledobta, de a kardja oldalán:
- Hazafiak! Végveszélyben hazánk;
a gyáva király, látván, győz a jog
reánk hozta a cárt, az orosz!

Haza vagy halál - legyünk földönfutók?
Válasszatok hát újra, magyarok!
Veszélyben minden, mit Igazság s a Jog
másfél év alatt itt megalkotott!

Én is megyek, mert hogy Erdély fölött
láttam úszni nagy véres üstököst;
ott kell lennem, a végső küzdelemben
ne törhessen Alföldünkre az ellen,

mert akkor oda a kenyér, a kivívott
népjog! Oda a szánkából a falat!
Fegyverre hát, fel, jó gyomaiak,
fegyverre újra, miránk vár e harc!

Megéljenezték, a bíró odabent
megterített, a lovat míg befogták
éhük és szomjuk csöndesen elolták:
ott volt a kedves fiatal anya
a kisleánnyal a szép Júlia.

Két fekete ló prüsszkölt kint a rúdnál
(egy nagyot ittak már előbb a kútnál).
Fölkapaszkodtak gyorsan a szekérré
(tüzes szekér, mely Illést vitte az égbe?!)

Kizörög az útra, a nép ünnepelé,
s az izzó napban porfelhő aranyban
eltűnt lassan arra, Berény felé - -
fülébe még az „Éljen soká!” harsant

s az „Egy Gondolat” vitte a Vég felé.

Megjelent: Városunk 2005. július. p. 136.